

MATERIAŁY ZYGMUNTA MOCARSKIEGO
(1894–1941)
(161)

Zygmunt Mocarski urodził się 15 września 1894 r. w Zalesiu, powiat Wołkowyszki. Był synem Szymona Eustachego, adwokata kowieńskiego i Heleny Joanny Zabielskiej. Po ukończeniu gimnazjum w Kownie w 1913 r. podjął studia prawnicze na uniwersytecie w Petersburgu. Dodatkowo studiował także bibliologię pod kierunkiem Nikołaja Lisowskiego na tymże uniwersytecie. Był członkiem Towarzystwa Bibliologicznego w Petersburgu i Towarzystwa Bibliograficznego w Moskwie. W latach 1917–1918 pracował w sekcji prawnej rejestracyjnej Wydziału Centralnego Opieki nad Polakami Jeńcami Cywilnymi, Wojennymi i Administracyjnie Zesłanymi w Piotrogradzie.

W roku 1918 ukończył studia, uzyskując 3 grudnia prawo do dyplomu II stopnia. Wcześniej jeszcze, 4 lipca 1918 r., ożenił się w Piotrogradzie z Janiną Bohatyrówną. Po uzyskaniu dyplomu wyjechał do Polski, by 1 stycznia 1919 r. podjąć pracę jako bibliotekarz w Bibliotece Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Od 4 sierpnia 1919 r. pracował jako referent bibliograficzny w Wydziale Prasowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie, gdzie m.in. zainicjował i redagował „Biuletyn Bibliograficzny”. Był członkiem i jednym z założycieli powstałego w 1920 r. Towarzystwa Bibliofilów Polskich w Warszawie oraz sekretarzem Związku Bibliotekarzy Polskich. We wrześniu 1922 r. został mianowany ekspertem do spraw bibliotecznych delegacji polskiej w Komisji Mieszanej do spraw Reewakuacyjnych i Specjalnych w Moskwie i Leningradzie.

W roku 1923 wygrał konkurs na stanowisko dyrektora Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika w Toruniu i funkcję tę sprawował do wybuchu II wojny światowej.

W 1926 r. w Toruniu urodził się jedyny syn Mocarskich – Szymon.

Zygmunt Mocarski poza pracą zawodową brał żywy udział w życiu naukowym i kulturalno-oświatowym miasta. Był członkiem Towarzystwa Naukowego w Toruniu (od 1924) i prezesem Towarzystwa Bibliofilów im. J. Lelewela (od 1926).

W latach 1934–1939 piastował funkcję sekretarza Rady Zrzeszeń Naukowych, Kulturalnych i Artystycznych Ziemi Pomorskiej. Od 1935 r. był członkiem Komisji Historycznej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W roku 1937 objął stanowisko zastępcy naczelnika Wydziału Kultury i Oświaty w Zarządzie Miejskim w Toruniu.

Prowadził szeroką działalność popularyzatorską, był autorem około stu prac naukowych o tematyce księgo- i pomorzoznawczej. Do najwybitniejszych należą: *Książka w Toruniu do roku 1793. Zarys dziejów*, [w:] *Dzieje Torunia* (Toruń 1933), *Kultura umysłowa na Pomorzu*, (Toruń 1931) oraz liczne artykuły zamieszczone w „Przeglądzie Bibliotecznym”, „Zapiskach Towarzystwa Naukowego w Toruniu”, „Tygodniku Toruńskim”.

7 września 1939 r., po wkroczeniu wojsk niemieckich do Torunia, Zygmunt Mocarski został aresztowany i tylko dzięki szczęśliwemu przypadkowi zwolniony. Odsunięty od zbiorów Książnicy pracował w biurze Urzędu Opieki Społecznej. Zmuszony do wyjazdu z Torunia w końcu listopada 1939 r., przeniósł się do Warszawy i podjął pracę w Archiwum Akt Nowych. Pracował również jako kierownik małego antykwariatu książkowego w Salonie Sztuk Czesława Garlińskiego.

Był odznaczony Srebrnym (1925) i Złotym (1938) Krzyżem Zasługi oraz Srebrnym Wawrzynem Polskiej Akademii Literatury (1938).

Zygmunt Mocarski zmarł w następstwie długotrwałej choroby nerek w szpitalu św. Łazarza w Warszawie 16 września 1941 r. Pochowany został na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie kwatera 11A-6-1.

Materiały Zygmunta Mocarskiego zostały zakupione przez Archiwum PAN od jego żony Janiny Mocarskiej w 1990 r. Łączny rozmiar spuścizny wynosi ok. 0,50 m.b. Materiały

Zygmunta Mocarskiego zostały uporządkowane i zinwentaryzowane przez słuchaczy Policealnego Studium Informacji, Archiwistyki i Księgoznawstwa pod kierunkiem mgr Anity Chodkowskiej. Prace zakończono w roku 1993. W ich wyniku spuściznę podzielono na 8 zasadniczych grup zgodnie z metodami przyjętymi w Archiwum PAN. Materiały znajdujące się w spuściznie pochodzą z lat 1894–1975.

Grupa I, zawierająca materiały twórczości naukowej z lat 1894–1939, liczy 11 jednostek i składa się z 6 podgrup: A – Prace i artykuły, B – Recenzje, C – Prace popularnonaukowe, D – Wspomnienia pogrzebowe, E – Materiały literackie, F – Materiały warsztatowe.

W podgrupie A, znajdują się artykuły i opracowania dotyczące księgoznawstwa, historii bibliotek, drukarstwa. Między innymi znajduje się tu głos Zygmunta Mocarskiego w sprawie egzemplarza obowiązkowego bibliotecznego (j.a. 3). Jednostkom nadano układ rzeczowo-chronologiczny.

Podgrupa B, zawiera recenzje trzech prac dotyczących księgoznawstwa. Recenzje ułożono alfabetycznie wg autora lub tytułu pracy.

W podgrupie C, miejsce swe znalazły drobne dokumenty świadczące o działalności popularyzującej kulturę książki, działalności, jaką prowadził Zygmunt Mocarski w latach 1933–1939.

Podgrupa D, to wspomnienie pogrzebowe o dr. Ottonie Steinsbornie, prezesie Towarzystwa Naukowego w Toruniu, jednym ze współzałożycieli Książnicy Miejskiej w Toruniu i jej wieloletnim protektorze.

W podgrupie E, umieszczone zostały drobne utwory literackie pióra Zygmunta Mocarskiego. Materiały z lat 1907–1921 ułożone zostały chronologicznie i zaopatrzone w aneksy.

W materiałach warsztatowych – podgrupie F – na uwagę zasługują wypisy z pracy Aleksandra Iustinowicza Maleina dotyczące historii bibliografii, sporządzone z rosyjskiego oryginału.

W grupie II znajdują się materiały działalności bibliotecznej, naukowo-organizacyjnej i społecznej od roku 1920 do wybuchu II wojny światowej. Umieszczono tu 6 jednostek. Ukazują główne kierunki działalności Zygmunta Mocarskiego; zgodnie z nimi materiały podzielone zostały na 3 podgrupy. Wewnątrz nich jednostkom nadano układ rzeczowo-chronologiczny.

Podgrupa A obejmuje szczątkowe materiały właściwej działalności zawodowej Zygmunta Mocarskiego, tj. kierownictwa Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika w Toruniu, oraz materiały dotyczące współpracy z innymi bibliotekami, organizacjami bibliotecznymi, udziału w zjazdach bibliotekarzy i współpracy z instytucjami naukowymi, np. Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk.

W podgrupie B, wydzielono materiały działalności wydawniczej, a w podgrupie C umieszczono materiały dotyczące współpracy z instytucjami społecznymi i organizacjami, których Zygmunt Mocarski był członkiem. Do jednostek załączono aneksy instytucji.

Grupa III zawiera bardzo znikome materiały biograficzne, nie pozwalają one na dokładne odtworzenie życia twórcy spuścizny. Fotografie Zygmunta Mocarskiego i negatywy zdjęć sporządzone na szkle, które się w tej grupie znalazły, przekazano do działu fotografii Archiwum PAN.

W grupie IV znajduje się korespondencja z lat 1922–1939, podzielona na wychodzącą i wpływającą. W korespondencji wychodzącej znajduje się kilka odpisów listów Zygmunta Mocarskiego do nieznanymi adresatów. Na korespondencję wpływającą składają się listy od osób i instytucji oraz zaproszenia. Korespondencja ułożona została alfabetycznie wg nazwisk i nazw nadawców oraz zaopatrzona w aneksy.

Grupa V to materiały o twórcy zespołu – znalazł się tu krótki biogram Zygmunta Mocarskiego, sporządzony przez nieznanego autora przed rokiem 1938, oraz praca Urszuli Paszkiewicz z roku 1985.

Liczną grupę VI stanowią materiały rodzinne obejmujące lata 1894–1975. Umieszczono tu drzewo genealogiczne rodu Mocarskich (j.a. 24) oraz materiały osobiste i korespondencję: Janiny z Bohatyrów-Mocarskiej, Szymona Mocarskiego (syna Janiny i Zygmunta), a także rodziców i krewnych małżonków Mocarskich. Materiały ułożono rzeczowo i chronologicznie.

Do grupy VII (materiały osób obcych) włączono spisany w 1925 r. akt zgonu Constantino Chomenko, sporządzony we Włoszech i nie mający widocznych związków z osobą twórcy spuścizny.

Grupę VIII stanowią załączniki. Znalazł się tu ciekawy zbiór programów i biletów teatralnych z lat 1916–1939, w dużej części pochodzący z Piotrogradu, dwa stemple, w tym jeden z odbitką, oraz wydawnictwa zwarte będące własnością Zygmunta Mocarskiego.

Ze spuścizny wyłączono powielane recenzje pióra Zygmunta Mocarskiego, będące trzecimi i dalszymi egzemplarzami, oraz także wizytówki, ekslibrisy i zaproszenia Zygmunta Mocarskiego. Spis akt kategorii B został załączony do inwentarza.

Akta osobowe Zygmunta Mocarskiego znajdują się w Archiwum Państwowym w Toruniu. W Archiwum PAN w Warszawie odnaleźć można materiały do bibliografii prac Zygmunta Mocarskiego, wspomnienia o nim pióra Jerzego Chyczewskiego oraz korespondencję w spuściznie Stefana Rydla (sygn. III-112, j. 30, 81, 103). Korespondencja znajduje się również w materiałach S. Rydla złożonych w Archiwum Akt Nowych w Warszawie (sygn. 111, 112), a także w Książnicy Miejskiej w Toruniu (sygn. 309–317, ponad 2 tysiące listów od i do Zygmunta Mocarskiego).

Spuścizna Zygmunta Mocarskiego w Archiwum PAN umieszczona została wśród zespołów drobnych i otrzymała sygnaturę 161. Inwentarz obejmuje 33 jednostki i 9 aneksów. W bazie szukajwarchiwach ma nr 621.

Źródła i bibliografia

1. *Materiały Zygmunta Mocarskiego*, Archiwum PAN, sygn. 161, j. 18, 21, 23
2. Bukowski Andrzej, *Mocarski Zygmunt*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 21, z. 3, Wrocław 1976, s. 493–495 (tamże bibliografia prac dotyczących Zygmunta Mocarskiego)
3. Przybyłowa Janina, *Mocarski Zygmunt*, [w:] *Słownik pracowników książki polskiej*, Warszawa–Łódź 1972, s. 600–601
4. *Zygmunt Mocarski*, Toruń 1946

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

I. Materiały twórczości naukowej	1–11
A. Prace i artykuły	1–5
B. Recenzje	6
C. Prace popularnonaukowe	7
D. Wspomnienia pogrzebowe	8
E. Prace literackie	9
F. Materiały warsztatowe	10–11
II. Materiały działalności bibliotecznej, organizacyjno-naukowej i społecznej	12–17
A. Działalność biblioteczna, naukowa i organizacyjna	12–15
B. Działalność wydawnicza	16
C. Działalność społeczna	17

III. Materiały biograficzne	18–19
IV. Korespondencja	20–22
A. Wychodząca	20
B. Wpływająca	21–22
V. Materiały o twórcy zespołu	23
VI. Materiały rodzinne	24–29
VII. Materiały osób obcych	30
VIII. Załączniki	31–33
Aneksy	1–7

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace i artykuły

1. *Książka w Toruniu do roku 1793*
Opracowanie i wybór źródeł
Przed 1934, rkp., l., k. 338
Druk [w:] *Dzieje Torunia*, Toruń 1933
2. Księgoznawstwo, historia bibliografii i drukarstwa
Artykuły drobne
1920–1933, rkp., druk, l., k. 42, zob. aneks 1
3. *Biblioteki regionalne z uwzględnieniem bibliografii regionalnej*
Egzemplarz obowiązkowy – biblioteczny
Gromadzenie zbiorów w bibliotekach lokalnych
O egzemplarz obowiązkowy
Artykuły drobne, fragmenty tekstów niezidentyfikowanych
1927–1930, rkp., druk, l., k. 70
4. Funkcjonowanie bibliotek w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej
O bibliotekach publicznych prowincjonalnych
Potrzeby bibliotek naukowych
Rola i charakter bibliotek publicznych
Artykuły
Przed 1939, rkp., druk, l., sz., k. 91
5. *Nauka i oświata na Pomorzu, Warmii i Mazurach*
O potrzebie wyższego szkolnictwa na Pomorzu
Artykuły
1938–1939, druk z dopiskami rkp., sz., k. 90
Druk: poz. 1 [w:] *Słownik geograficzny państwa polskiego i ziem historycznie z Polską związanych*, t. 1, Warszawa 1938
poz. 2 „Awangarda Państwa Narodowego”, 1938, XV, nr 1–2, 4, 5–6

B. Recenzje

6. *XXVII Knygos megeju. Metraštis*
Lindtke Antoni, *Biblia Gutenberga w Pelplinie*
Reychman Kazimierz, *Ex-librisy gdańskie*
Recenzje
1929–1936, powiel., j. ang., litew., pol., l., k. 10

C. Prace popularnonaukowe

7. *Kultura współczesna Torunia*
O firmach wydawniczych
Tydzień książki polskiej
Prelekcja radiowa, wykład na kursach bibliotekarskich, projekt afisza
1933–1939, rkp., masz., l., k. 11

D. Wspomnienia pogrzebowe

8. *Wspomnienie o ś. p. Dr. Ottonie Steinsbornie*
Odbitka
1936, powiel., sz., k. 3
Druk: „Teka Pomorska”, 1939, nr 3–4, s. 1–2

E. Prace literackie

9. Drobne utwory literackie, wiersze, tłumaczenia, szkice poetyckie
1907–1921, rkp., masz., l., sz., k. 45, zob. aneks 2

F. Materiały warsztatowe

10. Malein A.J., *Kratkij očerk istorii inostrannoj bibliografii*
Wypisy z opracowania
1927, rkp., j. pol., ros., sz., k. 36
11. Bibliologia, bibliotekoznawstwo
Wypisy, notatki bibliograficzne, pomysły prac badawczych, spisy rozsyłanych
prac własnych, katalogi, informatory
Przed 1939, rkp., druk, l., sz., k. 264

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTECZNEJ, NAUKOWO- ORGANIZACYJNEJ I SPOŁECZNEJ

A. Działalność biblioteczna, naukowa i organizacyjna

12. Książnica Miejska im. M. Kopernika w Toruniu
Materiały działalności, rozliczenia, rachunki
Przed 1939, rkp., masz., l., k. 25
13. Współpraca przy tworzeniu struktur bibliotekarstwa polskiego. Dyskusja nad
„Zasadniczymi wytycznymi polskich przepisów katalogowania”. Omawianie struktur
organizacyjnych Biblioteki Narodowej, organizacja bibliotek urzędów centralnych
Sprawozdania, korespondencja
1920, 1927–1929, 1937, rkp., masz., l., sz., k. 23 + 91
14. Biblioteka Seminarium Duchownego w Pelplinie
Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu
The New York Public Library
Okręgowa Biblioteka Pedagogiczna Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w
Toruniu
Związek Bibliotekarzy Polskich
Współpraca z bibliotekami. Materiały organizacyjne III i IV Zjazdu Bibliotekarzy
Polskich, korespondencja, materiały zjazdowe

1929–1939, rkp., masz., powiel., l., sz., k. 33

15. Współpraca z instytucjami naukowymi
Korespondencja
1929–1939, rkp., masz., l., k. 14, zob. aneks 3

B. Działalność wydawnicza

16. Współpraca z instytucjami wydawniczymi
Prośby o recenzje, artykuły, korekty, zawiadomienia, korespondencja
1929–1939, rkp., masz., powiel., l., k. 58, zob. aneks 4

C. Działalność społeczna

17. Współpraca z instytucjami społecznymi
Korespondencja
1930–1939, rkp., powiel., l., k. 20, zob. aneks 5

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZE

18. Drobne materiały biograficzne
Dzienniczek szkolny, zeszyt, wypisy do nauki języka czeskiego, prenumeraty, rozliczenia finansowe, wynik badania wzroku, dyplom nadania Złotego Krzyża Zasługi, gratulacje, dyplomy, wizytówki, exlibrisy Z. M., świadectwo śmierci 1904–1941, rkp., masz., powiel., j. czes., pol., ros., l., sz., k. 23, fot. szt. 1, przekazano do działu fotografii APAN
19. Negatywy fotografii rodzinnych, nierozpoznane, wykonane w szkłe
Przed 1939, szt. 9, przekazano do działu fotografii APAN

IV. KORESPONDENCJA

A. Korespondencja wychodząca

20. Listy do osób nieustalonych
1922–1938, rkp., powiel., l., k. 6

A. Korespondencja wpływająca

21. Listy do osób A-Ż
1924–1939, rkp., masz., l., k. 121, zob. aneks 6
22. Zaproszenia
Organizacje i instytucje
1937–1939, rkp., powiel., masz., l., k. 52, zob. aneks 7

V. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU

23. Życiorys Z. M. nieznanego autora do r. 1938
Paszkievicz Urszula, *Zygmunt Mocarski jako bibliofil*
1938, 1985, masz., druk, l., sz., k. 19
Druk poz. 2: Toruń 1985

VI. MATERIAŁY RODZINNE

24. Drzewo genealogiczne rodu Mocarskich
B.d., rkp., l., k. 4
25. Mocarska Janina - żona
Akt urodzenia, świadectwo i odpisy świadectw szkolnych, materiały dotyczące renty, korespondencja wychodząca i wpływająca
1894–1961, rkp., druk, j. pol., ros., l., k. 34
26. Mocarski Szymon - syn
Dokument urodzenia, wyniki badania krwi, dyplom Towarzystwa Naukowego Toruńskiego, korespondencja wpływająca
1926–1975, rkp., druk, l., k. 8
27. Rodzina Mocarskich: Elena, Helena, Szymon - ojciec
Korespondencja wychodząca i wpływająca
1917–1938, rkp., l., k. [?]
28. Rodzina Zabielskich: Regina, Felek, Henryk, Józef, Julian, Jurek
Korespondencja wychodząca i wpływająca
1918–1938, rkp., l., k. 88
29. Bohatyr Lucjan Julian
Poświadczenie obywatelstwa, nominacje, zaświadczenia, odwołanie, wizytówki
1927–1934, rkp., druk, l., k. 24

VII. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

30. Akt zgonu Constantino Chomenko
1925, rkp., druk, j. wł., l., k. 2

VIII. ZAŁĄCZNIKI

31. Bilety i programy teatralne, afisze, reklamówki
1916–1939, druk, powiel., l., sz., k. 80
32. *Oratio de excubiis et tutela castis*
Stempel wraz z odbitką oraz stempel nierozpoznany
B.d., szt. 2
33. Białkowski L., *Lewaltowie Jezierscy herbu Rogala*
Łukowski Z., *Księgi Chełmżyńskiego Sądu Ławniczego w XVI w.*
Piekarski K., *Studia biograficzne*
Pietrykowski T., *Wojtuszką*
Schmauch H., *Das Bistum Culm und Nominationsrecht der polnischen Könige*
Steinsborn O., *Polskość Torunia w ubiegłym 700-leciu*
Wydawnictwa zwarte
1930–1935, druk, sz., j. niem., pol., k. 105

ANEKS 1

J. 2. Księgoznawstwo, historia bibliografii i drukarstwa

1. *Biblioteka Zaluskich*
2. *Definicja bibliografii, bibliologii i bibliognozji J.J. Rive'a*
3. *Joachim Lelewel jako teoretyk bibliografii i bibliotekoznawstwa*
4. *Kto jest autorem epigramów: „Postny obiad, abo zabaweczka”, i intermedjów: „Uciechy lepsze y pożyteczniejsze a niżeli z Bachusem y Wenerą”*
5. *Nieznane książki polskie*
6. *O badaniach dziejów Pomorza Polskiego i Prus Książęcych*
7. *Stan badań drukarstwa polskiego*

ANEKS 2

J. 9 Drobne utwory literackie, wiersze, tłumaczenia, szkice poetyckie

1. *Dwoje*
2. *Grassi: Xiążę Józef Poniatowski*
3. *Książki*
4. *Melodia*
5. *Mój sen o potędze*
6. *Na znany temat*
7. *Noc – skarga*
8. *Pielgrzym zaczarowany*
9. *Piosenka*
10. *Po burzy*
11. *Pokora*
12. *Pragnienie*
13. *Rojenie nocne*
14. *Samotność*
15. *Sen o rycerzu*
16. *Sława Stanisława Przybyszewskiego*
17. *Słowo*
18. *Sonety trwożne – nieskończone*
19. *Stara powieść*
20. *Stolica*
21. *Święto*
22. *Twarz*
23. *Twoja Psyche*
24. *Ukojenie*
25. *W zadumie*
26. *Wieczór w małym miasteczku*
27. *Wierszyk*
28. *Wieść*
29. *Władza*
30. *Wśród pracy*
31. *Zawód*
32. *Zmierzch*
33. *Żona*
34. *Żonie*
35. *Życzenie*

ANEKS 3

J. 15 Współpraca z instytucjami naukowymi

1. Kasa im. Mianowskiego
2. Klub 11 Listopada
3. Polski Związek Zachodni
4. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
5. Towarzystwo Naukowe Płockie
6. Towarzystwo Przyjaciół Torunia

ANEKS 4

- J. 16. Współpraca z instytucjami wydawniczymi
1. Instytut Badawczy Lasów Państwowych
 2. Instytut Bałtycki
 3. Internationale Vereinigung für Geschichte und Gegenwart der Druckkunst
 4. Komitet Wykonawczy do opracowania dzieła *Adwokatura w Polsce*
 5. Księgarnia i Antykwarnia „Nauka i Sztuka”
 6. Księgarnia Krajowa
 7. Liga Morska i Kolonialna
 8. Nowa Książka
 9. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, Redakcja *Słownika geograficznego państwa polskiego*
 10. Towarzystwo Miłośników Historii
 11. Towarzystwo „Kurier Bibliofilski”

ANEKS 5

- J. 17. Współpraca z instytucjami społecznymi
1. Komitet Budowy Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marszałka Piłsudskiego w Toruniu
 2. Komitet Wykonawczy Wystawy Dzieł Malarskich Ferdynanda Ruszczyca
 3. Liga Ochrony Przyrody
 4. Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju
 5. Kasa Chorych Urzędników Miejskich – Zarząd
 6. Związek Obrony Kresów Zachodnich
 7. Związek Zawodowy Pracowników Miejskich

ANEKS 6

J. 21 Korespondencja wpływająca			
Abramowicz M.	1924		1. 1
Baranowski Teodor	1929		1. 1
Bęłza Witold	1938		1. 1
Bernacki Ludwik	B.d.		wizytówka
Białkowski Leon	1937		1. 1
Bohatyr Zdzisław	1939		1. 1
Bracki Władysław	B.d.		wizytówka
Bronowski Szczęśny	1937		1. 1
Bückler Elsa	B.d.		1. 1
Bukowski Andrzej	B.d.		1. 1
Chwalewik Edward	1939		1. 3 + wizytówka
Czapla Zygmunt	1939		1. 2
Czaplewski	B.d.		wizytówka
Fiałkówna Wanda	1939		1. 1
Fogel Józef	1934		1. 2

Gallik Tadeusz	1935	1. 1
Gerlach Otto	1933	1. 1
Glemma T.	B.d.	1. 1
Gluecksmann Stefan	1938	1. 1
Graszewicz Maria i Celestyn	1938	1. 1
Hapke Melania i Oskar	1938	1. 3
Hoffman B.	1938	1. 1
Jakóbczyk Witold	1939	1. 1
Juhász Ladislaus	1934, 1938	1. 2
Kaczmarek Władysława i Zdzisław	1939	1. 1
Kamińska Hedwig	1926, 1928	1. 2
Karyński A.	1934	1. 1
Kot Stanisław	B.d.	1. 1
Kuczyński Stefan	1938	1. 1
Łazarski Zygmunt	1938	1. 1
Łęga Władysław	1939	1. 1
Malarowicz Stanisław	1937	1. 1
Megdański Marian	1934	1. 2
Olkowicz Janina i Alfons	1939	1. 1
Ossendowski Ferdynand Antoni	1937	1. 1
Panske P.	1934	1. 1
Perkowska Ewa i Piotr	1939	1. 1
Piazza Edward	1938	1. 1
Pigoń Stanisław	1930	1. 1
Pohl Adam	1939	1. 1
Przybył Janina i Edward	1939	1. 1
Rygiel Stefan	1937	1. 1
Szczotka Stanisław	1939	1. 1
Szulc Marian	1938	1. 1
Świerkowski	1939	telegram
Tync Zdzisław	1939	1. 1
Zboiński Antoni	B.d.	1. 1
Żółtowski Tadeusz	B.d.	1. 1
Nierozpoznane		

ANEKS 7

J. 22. Zaproszenia

1. Aeroklub Pomorski
2. Chór św. Cecylii
3. Klub Wioślarski
4. Konfraternia Artystów
5. Magistrat w Toruniu
6. Pomorski Związek Samodzielnych Rzemieślników Chrześcijan
7. Pomorskie Towarzystwo Muzyczne
8. Polski Biały Krzyż
9. Polski Czerwony Krzyż
10. Prywatna Pomorska Szkoła Muzyczna
11. Towarzystwo Czytelni Ludowych
12. Towarzystwo Naukowe w Toruniu
13. Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych

14. Zarząd Miejski
15. Związek Oficerów Rezerwy

Spis materiałów kat. B wyłączonych z zespołu Zygmunt Mocarski (1894–1941)

1.	Lindtke A., <i>Biblia Gutenberga</i>	1936	szt. 25	powiel.
2.	Exlibrisy Z. M.	B.d.	szt. 411	powiel.
3.	Wizytówki Z. M.	B.d.	szt. 203	powiel.
4.	Zaproszenia na występy	B.d.	szt. 21	powiel.
5.	<i>XXVII Knygos megeju</i>	1934	szt. 3	powiel.
6.	Reychman K., <i>Exlibrisy gdańskie</i>	1929	szt. 23	powiel.
7.	List z prośbą o przesłanie wyd.	B.d.	szt. 78	powiel.